

Motion till riksdagen 2021/22:4080

av **Maria Gardfjell och Camilla Hansén (båda MP)**

Förbättrad ersättning till lantbrukare i närheten av vargrevir

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda om det finns någon möjlighet att förändra ersättningsmodellen för rovdjursrivna djur för att kunna ge ett kontinuerligt förebyggande ekonomiskt stöd till de lantbrukare som har betesdjur i närheten av vargrevir och andra kärnområden med stora rovdjur, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda om de lantbrukare och småbrukare som har betesdjur och som drabbats av rovdjursangrepp kan få en ersättning som skulle kunna motsvara de faktiska intäktsbortfall som lantbrukaren har med hänsyn tagen till variation i intäkter med hänvisning till både kvalitet i djurhållning och försäljningskanal, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda om ersättningssystemen för fler förebyggande åtgärder som minskar risken för rovdjursangrepp skulle kunna ge full kostnadstäckning utifrån EU:s regelverk och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att extra veterinärkostnader ska kunna ersättas om rovdjur rivit djur, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

På flera håll i landet finns konflikter kring varg. Vargens rätt att finnas i en livskraftig population i landet är viktig för den biologiska mångfalden. Samtidigt innebär vargrevir att de människor som bor i områdena påverkas. En annan viktig del av den biologiska mångfalden är att vi har betande djur i våra landskap. Risken för angrepp på betesdjur

innebär ett merarbete, det innebär också ekonomiska risker och det är helt enkelt väldigt svårt för de som har eller vill ha betande djur i områden med risk för vargangrepp.

Det finns flera rovdjur som kan angripa betande djur, men när får blir angripna av varg så skapar det ofta stora bekymmer. Förebyggande skydd med rovdjursskyddande stängsel är mycket viktigt i områden med vargrevir. Miljöpartiet anser också att det är viktigt att kunna ha en effektiv skydds jakt på vargar som lär sig ta sig in i rovdjursstängslade hagar. En alltför utbredd illegal jakt och licensjakt gör det mycket svårare att bedriva skydds jakt när det behövs, eftersom den svenska vargpopulationen är sårbar på grund av sin storlek och bristen på genetisk variation.

Det är inte bra när de lantbrukare och småbrukare som har betande djur väljer att sluta med sin verksamhet på grund av risken för vargangrepp. Det är viktigt att staten uppmuntrar den som tar det merarbete och de risker som finns med att ha betande djur i områden med varg. Därför anser jag att man bör se över stödsystemet så att det i högre grad efterliknar de förebyggande ersättningar som samerna redan i dag kan få. Ett ekonomiskt stöd som kan betalas ut till samtliga lantbrukare som har betesdjur i närheten av vargrevir, och andra kärnområden med stora rovdjur, i form av en löpande ekonomisk ersättning skulle kunna ersätta eller komplettera dagens ersättningssystem. Den grupp lantbrukare som har djur i närheten av ett vargrevir kan ofta känna att det är dömt att misslyckas att fortsätta med sin verksamhet, även om det inte nödvändigtvis är så att vargarna kommer att angripa flocken igen. Att betala ut ersättningen i förhand och inte bara när djur dödats skulle visa på ett större stöd från samhällets sida.

Ett system med löpande ekonomisk kompensation kan sannolikt utformas på flera olika sätt, till exempel med olika intervall och risken för olika djur att drabbas av angrepp eller baserat på olika riskfaktorer. Eftersom det kan finnas flera olika dimensioner som är relevanta att titta närmare på så bör ett system utredas. Inspiration kan exempelvis fås av det riskbaserade system som finns idag i Sverige där renägare ersätts för förekomst av rovdjur inom renbetesområdet. Det betalas ut till samebyarna oavsett om renar skadas eller inte.

Dagens nivåer för ersättning för djur som dött i ett angrepp och ersättning för åtgärder som minskar risken för angrepp som rovdjursstängsel bör ses över. Dagens fasta nivåer kan vara stelbenta och länsstyrelserna praktiserar reglerna på olika sätt vilket skapar en otydlighet som gör att två personer på varsin sida av en länsgräns kan få helt olika besked och ersättningar. Det är viktigt att systemen blir tydliga och att staten tar en tydligare roll för att uppmuntra till hållande av betesdjur i landet. En översyn av befintliga stöd kan göras i samband med en utredning om ett löpande ekonomiskt stödsystem. Lantbrukare kan också ha helt olika inkomstbortfall för rivna djur beroende på produktionsinriktning och även beroende av vilken försäljningskanal lantbrukaren eller småbrukaren har. Lammkött från naturbetesmarker kan kosta mer för konsumenten än lammkött som fötts upp mer konventionellt. Lammkött som säljs lokalt på en REKO-ring kan ge lantbrukaren mer betalt än om kött slaktas på stora slakterier och säljs till dagligvaruhandeln. Dessa variationer i intäkter för lantbrukaren är viktigt att ta hänsyn till eftersom vi vill stärka lokal produktion.

Beroende på markens beskaffenhet så kan stängsling kosta olika mycket för olika lantbrukare. Detta kan ett utvecklat stödsystem ta fasta på.

Lantbrukare har ofta merkostnader av många olika slag när till exempel får haft påhälsning av rovdjur. Bland annat kan det handla om merarbete och kostnader för veterinär. Åtminstone borde veterinärkostnader kunna ersättas av staten om rovdjur rivit eller skadat djur.

Statens roll att främja betande djur i landskapen är viktig. Den som känner oro, själv drabbats eller överväger att sluta med betesdjur, behöver veta att staten finns där och stöttar.

Maria Gardfjell (MP)

Camilla Hansén (MP)